

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΝΟΜΑΡΧΗ ΣΤΟ ΔΕΜΑΤΙ

Στις 18 Σεπτεμβρίου ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Ν. Ζαρμπαλάς επισκέφτηκε το χωριό Δεμάτι.

Σκοπός της επίσκεψής του ήταν να δει από κοντά το χώρο, όπου πρόκειται να λειτουργήσει το λατομείο μαρμάρων στη θέση «Ράχη Λούκα», για το οποίο υπάρχει αντίρρηση από όλους τους κατοίκους του οικισμού.

Στο χώρο του Πνευματικού Κέντρου έγινε ευρεία συζήτηση για το θέμα, με την παρουσία των κατοίκων του οικισμού, των ιδιοκτητών της έκτασης και των ενδιαφερομένων για εξόρυξη. Παρέστησαν επίσης ο Νομ. Σύμβουλος κ. Μιχ. Παππάς, ο Δήμαρχος Ανατ. Ζαγορίου κ. Σ. Σπυριδάκης, ο Αντιδήμαρχος κ. Γ. Κυρίτης, οι Δημ. Σύμβουλοι κ. κ. Β. Σπύρου, Ι. Ρούσκας, Κ. Δαλαγγέλης, Χρ. Ζώμπρας, ο Πρόεδρος του Τοπ. Συμβουλίου Δεματίου και Δημ. Σύμβουλος κ. Ευθ. Κίτσιος και ο Πρόεδρος του Τοπ. Συμβουλίου Πέτρας κ. Κ. Παπαζώης.

Συζητήθηκε επίσης εκτενώς και η κατασκευή του έργου ασφαλτόστρωσης του υπολοίπου δρόμου από Δεμάτι μέχρι Πέτρα, για το οποίο ο κ. Νομάρχης ανέφερε ότι θα δημοπρατηθεί μέσα στο 2001 και είναι προϋπολογισμού 120.000.000 δρχ. για την αποπεράτωσή του.

Ευχαριστήριο προς τον κ. Χρήστο Θεοδώρου

Ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δεματίου «Η Πρόοδος» έστειλε προς τον κ. Χρήστο Δ. Θεοδώρου την παρακάτω ευχαριστήρια επιστολή:

« Αγαπητέ συγχωριανέ μας κ. Χρήστο Θεοδώρου,

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Βοτανσαίων Δεματίου «Η ΠΡΟΟΔΟΣ», όπως επίσης και όλοι οι χωριανοί του οικισμού μας θέλουν να σας εκφράσουν ένα μεγάλο ευχαριστώ για την συνεχή στήριξη που προσφέρετε στο χωριό μας.

Η οικονομική ενίσχυση του ποσού των χιλίων πεντακοσίων δολαρίων (1.500) που προσφέρατε για το Σύλλογό μας, όσο και άλλων χιλίων πεντακοσίων δολαρίων (1.500) για την εκκλησία του οικισμού μας «Αγία Κυριακή», μας δημιουργούν τεράστιες ευθύνες για τον ορθολογικό τρόπο διαχείρισής τους.

Είναι πραγματικά αξιοθαύμαστος ο ζήλος και η αγάπη σας προς την πατρίδα και ειδικότερα προς την γενέτειρά σας. Το αστείρευτο ενδιαφέρον σας για τις εξελίξεις σε αυτόν εδώ τον τόπο που συνεχώς τείνει να ερημώσει.

Τελειώνοντας θέλουμε και πάλι να σας ευχαριστήσουμε και να σας ευχηθούμε υγεία, ευτυχία τόσο σε σας όσο και στην οικογένειά σας και να σας διαβεβαιώσουμε ότι εμείς θα είμαστε παρόντες κάθε χρόνο να σας υποδεχόμαστε και να σας καλωσορίζουμε στην πατρίδα.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»

Η Πρόεδρος

ΑΡΙΣΤΟΥΛΑ ΜΠΑΖΟΥΚΑ

Ο Γ. Γραμματέας

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΤΟΛΗΣ

Δραστηριότητες Πυροσβεστικού Κλιμακίου Μηλιωτάρων

Το Πυροσβεστικό Κλιμάκιο Μηλιωτάρων αντιμετώπισε με επιτυχία πυρκαγιά που εκδηλώθηκε στο δάσος του Μακρινού. Επίσης βοήθησε στην κατάσβεση της πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε σε πτηνοτροφείο στο Βοτονόσι και αποθήκη στο Τρίστενο. Παρέσχε επίσης βοήθεια σε διάφορα περιστατικά ατυχημάτων που συνέβησαν στην εθνική οδό Ιωαννίνων - Τρικάλων.

Το τηλέφωνο του Πυροσβεστικού Κλιμακίου είναι **0656 - 31199** και το δεύτερο τηλέφωνο που λειτουργεί και ως FAX είναι **0656 - 31515**

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Με απόφαση του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου ενισχύθηκε με νέο νερό η δεξαμενή ύδρευσης Μηλιωτάρων.

Το νερό, που ήδη μεταφέρθηκε στη δεξαμενή με πλαστικούς σωλήνες, είναι κατάλληλο για ύδρευση και προέρχεται από πηγή, που βρίσκεται στη θέση «Τσουράκι», βορειότερα της υπάρχουσας βρύσης. Απαιτείται στη συνέχεια να επισκευαστεί η υπάρχουσα υδρομάστευση και να επιχωματωθεί ο αγωγός κατά μήκος του επαρχιακού δρόμου μέχρι τη δεξαμενή.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Δημοσιεύουμε επιγραμματικά τις κυριότερες από τις αποφάσεις του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου, το μήνα που πέρασε:

1. Γνωμοδότησε αρνητικά για τον καθορισμό χρήσης γης παραχωρούμενης προς μίσθωση δημόσιας δασικής έκτασης ευβαδού 8.859.90 τ.μ. που αποτελεί τμήμα μαρμαροφόρου έκτασης συνολικού ευβαδού 20.347 τ.μ., για εκμετάλλευση λατομικού χώρου στη θέση «Λιθάρι Μηλιάς» Δ. Δ. Δεματίου. Μειοψήφησαν Β. Σπύρου, Ευθ. Κίτσιος και Ηλίας Κίτσιος. Λευκό ψήφισε ο Κ. Δαλαννέλης και παρών δήλωσε ο Χρ. Ζώμπρας. Απουσίαζε ο Ι. Κίτσιος.

2. Τροποποίησε το Πρόγραμμα έργων και αναμόρφωσε τον προϋπολογισμό έτους 2001.

3. Αποφάσισε τις απευθείας αναθέσεις των έργων ανασκαφών στο Μακρίνο και την Αγία Παρασκευή Πέτρας.

4. Αποφάσισε την απευθείας ανάθεση έργων παραδοσιακού χαρακτήρα στα χωριά Τρίστενο, Μακρίνο, Ανθρακίτη και Καβαλλάρι.

5. Αποφάσισε τη δημοπράτηση του λήματός έτους 2001 του δημοτικού δάσους Ανθρακίτη.

6. Εξέφρασε αρνητική άποψη για τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία λατομείου σχιστολιθικών πλακών στη θέση «Αγία Βαρβάρα» Δεματίου. Μειοψήφησαν: Β. Σπύρου, Ηλ. Κίτσιος, Χρ. Ζώμπρας. Λευκό ψήφισε ο Κ. Δαλαννέλης. Απουσίαζαν Χρ. Παπατόλης και Ευθ. Κίτσιος.

7. Ενέκρινε τη χορήγηση ξυλείας ατομικών αναγκών Μακρινού.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1. ΠΟΤΑΜΙΑ: Η Πρεσβυτέρα Φωτεινή και ο εφημέριος της ενορίας Μηλιωτάδων Πατήρ Ιωάννης Μούντζιας απέκτησαν κορίτσι.
2. ΓΕΡΜΑΝΙΑ: Η Βαίτσα Σπ. Αγγέλη και ο Απόστολος Κώσης απέκτησαν κορίτσι. Να τους ζήσουν!

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: Η Νικόλ Πίλλικερ, κόρη της Αρετής Χρ. Σταπαρούνα, αρραβωνιάστηκε με το Γερμανό Γκέριγκ. Καλά στέφανα!

ΓΑΜΟΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Στις 29 Σεπτεμβρίου έγινε ο γάμος του Ιωάννη Μητσόπουλου, δημοτικού συμβούλου από το Ελατοχώρι, με την Αθηνά Εξάρχου, δημοτική υπάλληλο, από τα Γιάννινα. Να ζήσουν ευτυχισμένοι!

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

1. ΑΘΗΝΑ: Στις 16 Σεπτεμβρίου τελέστηκε 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη της Ευανθίας Αρ. Τσικουρά.
2. ΒΟΛΟΣ: Στις 16 Σεπτεμβρίου τελέστηκε 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη της Γιαννούλας Χρ. Κούτρα.
3. ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 23 Σεπτεμβρίου τελέστηκε μνημόσυνο για την ανακομιδή των οστών του Ευαγγέλου Π. Οικονόμου. Αιωνία τους η μνήμη!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΕΛΕΣΗΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

1. Την Κυριακή 7 Οκτωβρίου θα τελεστεί στο Δεμάτι μνημόσυνο για την ανακομιδή των οστών του Χρήστου Δ. Αγγέλη.
2. Την Κυριακή 14 Οκτωβρίου θα τελεστεί στους Μηλιωτάδες μνημόσυνο για την ανακομιδή των οστών της Γιαννούλας Κ. Ξήτα.
3. Την Κυριακή 14 Οκτωβρίου θα τελεστεί στους Μηλιωτάδες ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη του Βασιλείου Μ. Οικονόμου.

ΔΟΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΣΤΥΡΙΔΩΝΑ ΚΟΣΜΑ

Στη μνήμη του Σπυριδώνα Κοσμά, ο Χρήστος Αθ. Οικονόμου προσέφερε το χρηματικό ποσό των 50 μάρκων στον Ι. Ναό Αγίου Αθανασίου Μηλιωτάδων και το χρηματικό ποσό των 50 μάρκων στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων.

ΔΟΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΕΥΑΝΘΙΑΣ ΑΡ. ΤΣΙΚΟΥΡΑ

Στη μνήμη της Ευανθίας Τσικουρά προσέφεραν τα παρακάτω ποσά: 1) Στον Ι. Ναό Αγίου Αθανασίου Μηλιωτάδων: Κων/νος Γ. Τσικουράς: 100.000 δρχ., Γεώργιος Κ. Παππάς: 10.000 δρχ. 2) Στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων: Κων/νος Γ. Τσικουράς: 100.000 δρχ., Κων/νος Γ. Λάμπρης: 10.000 δρχ.

ΔΟΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΘ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Στη μνήμη του Δημητρίου Αθ. Οικονόμου, ο αδερφός του Χρήστος Αθ. Οικονόμου προσέφερε το χρηματικό ποσό των 50 μάρκων στον Ι. Ναό Αγίου Αθανασίου Μηλιωτάδων και το χρηματικό ποσό των 50 μάρκων στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων.

ΔΟΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Στη μνήμη του Ευαγγέλου Π. Οικονόμου η σύζυγός του, τα παιδιά και τα εγγόνια προσέφεραν χρηματικό ποσό στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων

ΔΟΡΕΕΣ ΓΙΑ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΕΣ Ι. ΝΑΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Για τις αγιογραφίες του Ι. Ναού Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων προσέφεραν: 1) Οικογένεια Νικολάου Δ. Παπατόλη: 200 δολάρια για την αγιογραφία του Αγίου Δημητρίου.
2) Οικογένεια Γεωργίου Ν. Κίτσιου και οικογένεια Νικολάου Γ. Κίτσιου: 650 δολάρια για την αγιογραφία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Οι αδελφοί Κων/νου Κούλα ευχαριστούν όλους τους συγγενείς, χωριανούς και φίλους που παρευρέθηκαν στο μνημόσυνο για την ανακομιδή των οστών της μητέρας τους Ελένης Κ. Κούλα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο εφημέριος της ενορίας Αγίου Νικολάου Δεματίου Πέτρος Παπαχρήστος ευχαριστεί θερμά: 1) Τον Κων/νο Γ. Τσικουρά για το χρηματικό ποσό που προσέφερε στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου στη μνήμη της Ευανθίας Αρ. Τσικουρά.

2) Τη Γλυκερία Χρ. Ζιώγα και το γιο της Απόστολο Ζιώγα για το χρηματικό ποσό που προσέφεραν στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου στη μνήμη της Βασιλικής Μιχ. Οικονόμου. Εύχεται υγείαν, ευτυχίαν, μακροήμερευσιν και πάσαν παρά Θεού χάριν! Στους θανόντες ελαφρό το χώμα που τους σκεπάζει!

ΝΕΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Κατά τις φετινές εξετάσεις εισαγωγής στα ΑΕΙ - ΤΕΙ η Αικατερίνη Ελευθ. Ξύστρα εισήχθη στη Σχολή Μαθηματικών και Πολιτικών Εφαρμογών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Αθηνών. Συγχαρητήρια!

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Η οικογένεια Αριστοτέλη Οικονόμου συγχαίρει την Αικατερίνη Ξύστρα, για την επιτυχία της στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο Αθηνών.

ΔΟΡΕΕΣ ΣΤΟΝ Ι. ΝΑΟ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Χρήστος Ευθ. Σιούλας: 10.000 δρχ.
Ηλίας Ν. Κίτσιος: 100 δολάρια

ΔΟΡΕΕΣ ΣΤΟΝ Ι. ΝΑΟ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Ηλίας Ν. Κίτσιος: 100 δολάρια

ΔΟΡΕΕΣ ΣΕ Ι. ΝΑΟΥΣ

1) Νικόλαος Γ. Παππάς: 50.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίας Κυριακής Βοτανσαίων.
2) Αθηνά Β. Οικονόμου: 50.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίου Δημητρίου Δεματίου.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Χρήστος Αθ. Οικονόμου: 4.500
Ευθύμιος Μιχ. Οικονόμου: 8.000
Νικόλαος Δ. Παπατόλης: 7.500
Γλυκερία Ν. Παπατόλη: 7.500
Κων/νος Θ. Έξαρχος: 1.500
Χρήστος Έξαρχος (ΗΠΑ): 7.500

ΔΟΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Χρήστος Αθ. Οικονόμου: 1.590
Ευθύμιος Μιχ. Οικονόμου: 12.000
Νικόλαος Δ. Παπατόλης: 29.170
Γλυκερία Ν. Παπατόλη: 10.835
Κων/νος Θ. Έξαρχος: 1.000

«Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΩΝ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ» Μηνιαία έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων Ζαγορίου Υπεύθυνος έκδοσης ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. Βασίλειος Παπαευνθυμίου
2. Βασίλειος Δ. Παπαζώης
3. Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου
4. Χρήστος Ι. Οικονόμου
5. Κων/να Αθ. Μπαζούκα
ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Εσωτερικού: 1.500 δρχ.
Εξωτερικού: 25 δολάρια
35 μάρκα

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και τις απόψεις της εφημερίδας ή του Συλλόγου

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Βασίλειος Κ. Σπύρου
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

1. Αριστοτέλης Οικονόμου
2. Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου
3. Βασίλειος Παπαευνθυμίου

Βασίλειος Χαραλάμους: 1.500

Κων/νος Γ. Τσιούρης: 16.680
Ιωάννης Β. Μπαρμπαλιός: 8.500
Κων/νος Αλ. Αγγέλης: 2.500
Δημήτριος Χ. Νικολός: 1.000

Ιωάννης Παπαϊωάννου: 3.500
Απόστολος Παπαχρήστος: 7.000
Ηλίας Τσικουράς: 3.500
Χρήστος Καραγιάννης: 2.500
Βασίλειος Κ. Κούλας: 16.680
Ιωάννης Γ. Ξήτας: 16.680
Χριστόφορος Κούτρας: 2.000

Νικόλαος Κ. Κούλας: 1.500
Σταυρούλα Μανιώτη: 5.000
Ευθύμιος Δ. Κούλας: 8.500
Κων/νος Μερτίκας: 8.500
Βασίλειος Κόκαλης: 500
Γεώργιος Αρ. Τσικουράς: 5.500
Κων/νος Α. Αγγέλης: 500
Βασίλειος Χολέβας: 3.500
Οδυσσέας Τσιαπίλης: 8.500

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Πωλείται οικόπεδο 3.500 στρεμμάτων εντός οικισμού Μηλιωτάδων. Πληροφορίες στη δ/ση της εφημερίδας.

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Πωλείται οικόπεδο 1 στρ., μαζί με σπίτι, στον οικισμό Μηλιωτάδες, καθώς επίσης και οικόπεδο 4 στρ. εντός οικισμού. Πληροφορίες στο τηλέφωνο 0651-32996.

Επαγγέλματα και ασχολίες των Πετριωτών στον 20ό αιώνα και πριν (Β' μέρος)

Γράφει ο Κ. Χ. Δαλαγγέλης από την Πέτρα

Όπως έγραφα στο πρώτο μέρος, με χρονικό σημείο την απελευθέρωση της Ηπείρου από τους Τούρκους (1912-1913), δημιουργήθηκαν νέες ανάγκες, επομένως και νέα επαγγέλματα, αλλά και καταμερισμός επαγγελματιών σε ειδικότητες.

Γύρω στο 1905 παρατηρήθηκε στο χωριό της Πέτρας ένας επαναπατρισμός νέων ανδρών από όλον τον κόσμο, αλλά πιο πολύ από τα παράλια της Μ. Ασίας. Δεν γνωρίζω λεπτομέρειες, πάντως από μαρτυρίες παλαιότερων και από το γεγονός και μόνον της οργάνωσης ΚΟΜΙΤΑΤΟΥ (ανταρτικής ομάδας) στην Πέτρα, υπό την καθοδήγηση του Μουχτάρη και της Δημογεροντίας του χωριού και την ορκωμοσία τους από τους παπάδες του χωριού Παπαθύμιο Καραγιάννη και Παπα-Αναστάση Τσιοντζίου, μάλλον η επιστροφή ήταν οργανωμένη ίσως και καθοδηγούμενη. Αυτοί λοιπόν οι νέοι, πέρα από την ιδέα της απελευθέρωσης, έφεραν μαζί τους και έναν ποικιλόμορφο πολιτισμικό πλούτο από τα πιο μεγάλα για την εποχή πολιτισμικά κέντρα του κόσμου: Σμύρνη, Αλεξάνδρεια, Κωνσταντίνα, Πόλη, Βουκουρέστι, Παρίσι.

Έτσι λοιπόν οι Πετριώτες κατά την πρώτη 50ετία του 20ού αιώνα μπαίνουν σε όλα τα επαγγέλματα: αγροτικά, αστικά, γράμματα και τέχνες, εμπόριο. Και ειδικότερα αναφέρω: Κτίστες, Μαραγκοί, Τζιακάδες, Μαρμαράδες,

Σοβανιζήδες, Επιπλοποιοί, Ξυλογλύπτες, Ξυλοκόποι, Πριονάδες, Σιδεράδες, Μυλοποιοί, Μυλωνάδες, Αροτροποιοί, Οπλουργοί, Ραφτάδες, Αργαλειοποιοί, Σαγματοποιοί, Βαρελάδες, Φωτογράφοι, Γανωτήδες, Πεταλωτήδες, Κουρείς, Οδηγοί και Χειριστές Οχημάτων και Ειδικών Μηχανημάτων, Μουσικοί, Οργανοπαίχτες. Επίσης σε άλλα αστικά επαγγέλματα και σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας καθώς και στην αλλοδαπή.

Στο χωριό δε από την αρχή του αιώνα λειτουργούσαν δύο καφεπαντοπωλεία: Του Κ. Β. Δαλαγγέλη στην πλατεία όπου είναι και σήμερα και του Ι. Δ. Ράφτη στον κάτω μαχαλά. Τα μαγαζιά αυτά μπορούμε να πούμε με τη σημερινή έννοια να τα αποκαλέσουμε «πολυκαταστήματα», γιατί είχαν τα πάντα από τρόφιμα, εργαλεία, ρούχα, παπούτσια και η πελατεία τους ήταν από όλα τα γύρω χωριά. Όπως έγραφα και σε προηγούμενο σχόλιο, προπαντός τα εμπόρευμα ήταν από Γρεβενά και η επικοινωνία γινόταν με ντόπιους κερανιζήδες καθώς και τους βλάχους που τα καλοκαίρια ζούσαν στα βουνά του Αν. Ζαγορίου.

Ξεκινώντας από τους οικοδόμους στο χωριό γύρω στα 1920-1922 που σταμάτησαν οι πόλεμοι, με το επάγγελμα του μάστορα ασχολούνταν προπαντός οι εξής: Βασίλειος Τσιατούρας ή Τσιατραγγέλης, Γεώργιος Παπακώστας ή Γεωργιούλας, Θεόδωρος Σιαμέτης, Κώστας Κασίμης, η οικογένεια των Ζωμπραίων ή Τεροβίτες, ο Αναστάσης Καραγιάννης, ο Κωσταντίνος Λεωντάρης και άλλοι.

Από όλους τους παραπάνω ξεχωριστός ήταν ο Βασίλειος Τσιατούρας. Νεαρός ακόμα γύρω στα 1915 είχε γίνει γνωστός σε όλο το Ανατολικό Ζαγόρι για τα αριστουργήματα που έκανε σαν πελεκάνος της πέτρας. Γύρω στο 1920 είχε το μεγαλύτερο και αξιολογότερο συνεργείο στην περιοχή με κιστάδες και μαραγκούς.

Σαν μαθητευόμενους και μετά πρωτομαστόρους του είχε τους αργότερα αρχιμαστόρους και με δικά τους συνεργεία Πετριώτες: Θεόδωρο Γ. Σπύρου, Χρήστο Δ. Παπαστέργιο, Βασίλειο Π. Λεωντάρη ή Καραβάσιο, Στέργιο Κοντοστέργιο, Κώστα Θ. Σιαμέτη, Κώστα Ν. Παπακώστα ή Νικολαΐδη, Χρήστο Αν. Καραγιάννη. Μαζί του είχε και τον αδερφό του Χρ. Τσιατούρα, καθώς και άλλους Πετριώτες μαστόρους και μαραγκούς.

Από τα αξιολογότερα έργα του είναι το σπίτι των Καραγιαννίων στο Καβαλλάρι, τριώροφο αρχοντικό. Κήκε από τους Γερμανούς. Η πέτρινη βρύση στο Καβαλλάρι, δυο βρύσες στο Μακρίνο και το αρδευτικό αυλάκι στο Ελατοχώρι, γνωστό ως σήμερα σαν «Αυλάκι του Τσιατούρα», το σχολείο στη Δόλιανη και πάρα πολλά σπίτια στο Γρεβενίτι και Τρίστενο. Στην Πέτρα θεμελίωσε δυο μεγάλα σπίτια: του πεθερού του Αν. Ράφτη που είναι και το μοναδικό που σώζεται μέχρι

σήμερα και του Πέτρου Παπακώστα αλλά η δουλειά τελειώσανε οι μαθητές του Θεόδωρου Βασιλείου Λεωντάρη. Στα 1930-32 δούλεψε αποκλειστικά με λίγους βοηθούς σαν πελεκάνος για την Γεωργία Υψηρεσία που έκανε σε όλον τον δρόμο από τα ρολόι στα Γιάννινα μέχρι την Κατάρτα τα πέτρινα σημάδια των χμ. και των μισών χμ. Επίσης έκανε και όλα τα μεγάλα πέτρινα τοξωτά γεφύρια στο δρόμο Ιωάννινα - Μέτσοβο. Η Πετριώτικη παροικία στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας έπαιξε διαφημιστικό ρόλο για τους Πετριώτες μαστόρους, γιατί ως γνωστόν αρκετοί Ζαγορίσιοι ήταν εγκατεστημένοι στη Ρουμανία.

Στην δεκαετία του 1930 κτιστήκανε στην Πέτρα και τα Σίτσαινα τα δυο Δημοτικά Σχολεία στα οποία ο Β. Τσιατούρας με τους άλλους μαστόρους έπαιξαν πρωτομαστοριστικό ρόλο. Πολλά δε μαστοράκια τότε παιδιά 18 και 20 χρονών είναι η επόμενη γενιά του 1940 - 50 των πρωτομαστόρων αρχηγών, όπως οι: Ελευθέριος Θ. Σπύρου, Χρήστος Β. Λεωντάρης, Χρ. Αν. Καραγιάννης, Κων. Γ. Κόκαλης, Κώστας Χ. Τσιατούρας,

Ανδρέας Χατζής, Αντώνιος Δ. Ζώμπρας, Γιάννης Κασίμης, Κώστας Θ. Σιαμέτης και άλλοι.

Το καλύτερο και το ομορφότερο οικοδόμημα κατά την άποψή μου ήταν το σπίτι του στο χωριό. Ένα μικρό διώροφο σπίτι με μπαλκόνι μπροστά, με πέτρινες λεπτοκαμωμένες κολόνες και μικρά δωρικού ρυθμού κιονόκρανα που βαστούσαν την ξύλινη κρεβάτια. Το σπίτι αυτό κατά την δεκαετία 1940-1950 χρησιμοποιήθηκε και σαν σταθμός χωροφυλακής, αργότερα και σαν κοινοτικό γραφείο. Καταστράφηκε από τον σεισμό στα 1967 και στην θέση του έκτισε νέο σπίτι ο γαμπρός του Δημήτριος Κ. Παπακώστας.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Πετριώτικα και άλλα...

Γράφει ο Κ. Χρ. Δαλαγγέλης από την Πέτρα

■ Πέθανε στα Γιάννινα όπου ζούσε τα τελευταία χρόνια με τα παιδιά του ο Γεώργιος Κ. Κασιούρας σε ηλικία 88 ετών. Κηδεύτηκε στα Σίτσαινα. Ήταν ιδιαίτερα αγαπητός και σεβάσμιος και πάντα έδινε το παρόν σε κάθε εκδήλωση του χωριού το οποίο υπεραγαπούσε. Τα θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά του!

■ Έφυγε από τη ζωή σε βαθιά γεράματα στα 97 η Γλυκερία Κ. Τσιατούρα από το Τρίστενο. Τα θερμά μας συλλυπητήρια στον αγαπητό κ. Κώστα και τα παιδιά του!

■ Σύσσωμο το Δ.Σ. του Συλλόγου των Πετριωτών στην Αθήνα παρευρέθηκε στην ετήσια εκδήλωση των Ηπειρωτών Αθηνών στο Άλσος Περιστερίου την 8/9/2001. Στην ωραία αυτή βραδιά με πλούσιο ηπειρωτικό κέφι και χορό πολλοί ήταν οι Πετριώτες μεταξύ τους και ο γιατρός Σπυριδών Σπυριδώνος που παλαιότερα ήταν στο Αγροτικό Ιατρείο Πέτρας. Πάντα χαρές και γλέντια Πετριώτες!

■ Την επίσκεψή του στην Πέτρα το πρώτο δεκαήμερο του Οκτωβρίου προγράμμάσε ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Ν. Ζαμπιτάλης. Σε συνάντησή με τους τοπικούς παράγοντες θα καθοριστεί η ακριβής ημέρα και ώρα.

■ Έφυγε από τη ζωή η πρεσβυτέρα Ελένη Χ. Ευθυμίου από τη Χρυσοβίτσα. Η μακαρίτισσα έζησε στο χωριό μας κοντά στον Παπαχρήστο Ευθυμίου, εφημέριο του χωριού μας για 27 χρόνια. Όλοι οι όπου γης Πετριώτες εύχονται ο Πανάγαθος Θεός να μακαρίσει την ψυχή της και στον σεβάσιμο Παπα-Χρήστο τα θερμά συλλυπητήριά μας και ιώβια υπακομή και κουράνιο!

ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορίσιων συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής: 1) Πρόεδρος: Πολύβιος Καρράς, Μανασσής. 2) Αντιπρόεδρος: Βασίλειος Σκαμνέλος, Αρίστη. 3) Γ. Γραμματέας: Κων/νος Βλαχόπουλος, Δίκροφο. 4) Ταμίας: Κων/νος Τσίμας, Μονοδένδρι. 5) Δημόσιες Σχέσεις: Βασίλειος Δαλκαβούκης, Καπέσοβο. 6) Υπεύθ. Χορευτικών Ομίλων: Σταματίνα Παλά, Λάιστα. 7) Υπεύθ. Πολιτιστικών Εκδηλ.: Χριστόφορος Φωτόπουλος, Ασπράγγελοι. 8) Υπεύθ. με τους Δήμους Ζαγορίου: Αλέξιος Οικονόμου, Ελάτι και 9) Μέλος: Ελευθέριος Ζαρκάδας, Μονοδένδρι.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας μας και στην επιστολή του Συλλόγου Ελλήνων Ιταλών Εξωτερικού για το θέμα του καφενείου Λιάτης, δημοσιεύτηκε κατά λάθος το όνομα του κ. Αργύρη Νικα, ως Προέδρου του Συλλόγου, αντί του σωστού κ. Ευάγγελος Χατζής. Ζητούμε συγγνώμη για το λάθος.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΟΥΤΣΑΣ

Ένα από τα πιο παλαιά και σίγουρα από τα πιο αξιόλογα μοναστήρια που υπάρχουν σε όλον τον Νομό Ιωαννίνων είναι η Ιερά Μονή Βουτσάς. Χτισμένη τον 7^ο αιώνα, η Μονή γνώρισε περιόδους ακμής και

καταστροφών, και εδώ και χρόνια έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό και διατηρητέο μνημείο.

Η Μονή Βουτσάς ή Βοτσάς, όπως αλλιώς λέγεται, βρίσκεται στην Ήπειρο, στην περιοχή του ανατολικού Ζαγορίου, ανάμεσα στα χωριά Γρεβενίτι, Φλαμπουράρι και Δόλιανη στις όχθες του ποταμού Βάρδα, ενός παραποτάμου του Αράχθου. Ο επισκέπτης μπορεί να φθάσει εκεί παίρνοντας ένα μικρό χωματόδρομο, ο οποίος οδηγεί στη Μονή από τον επαρχιακό δρόμο ανάμεσα στα χωριά Γρεβενίτι και Φλαμπουράρι.

Η Μονή είναι ένα κλειστό συγκρότημα. Η ανατολική, βόρεια και δυτική πλευρά του περιβόλου περιλαμβάνει εκτός από τα κελιά των μοναχών, ακόμα και τις αποθήκες του μοναστηριού, ενώ η νότια πλευρά καλύπτεται από μανδρότοιχο φρουριακού τύπου με πολεμίστρες. Η είσοδος του συγκροτήματος είναι στη δυτική πλευρά, ενώ το καθολικό βρίσκεται στο νότιο τμήμα της μονής, σε μικρή απόσταση από το νότιο τοίχο.

Στις ιστορικές πηγές αναφέρεται ότι η Μονή χτίστηκε τον 7^ο αιώνα από τον αυτοκράτορα του Βυζαντίου, Κωνσταντίνο Πωγωνάτο. Είναι αφιερωμένο στην Κοίμηση της Παναγίας, και εορτάζει την 8^η Σεπτεμβρίου.

Στα πολυάριθμα χρόνια της ύπαρξής της, η Μονή Βουτσάς γνώρισε περιόδους μεγάλης ακμής αριθμώντας μέχρι και ογδόντα καλόγερους, αλλά και περιόδους καταστροφών. Συμπληρώθηκε και ανακατασκευάστηκε, απ' ό,τι φαίνεται, πολλές φορές. Η κατασκευή του Ναού φανερώνει επίσης ότι αυτός επεκτάθηκε σε διάφορες φάσεις. Το 1680 ο Ναός «ανεκαινήσθη και ιστορήθη», σύμφωνα με μια επιγραφή που σώζεται στο εσωτερικό του. Το βέβαιο είναι ότι η σημερινή μορφή του Ναού και οι τοιχογραφίες στο εσωτερικό του είναι από το 1680. Μάλιστα οι τελευταίες είναι έργο του «ελαχίστου των ιστοριογράφων εκ της άνωθεν κειμένης κώμης Γρεβενίτι, Αθανασίου ιερομονάχου».

Την 4^η Οκτωβρίου 1943, τα Γερμανικά στρατεύματα κατοχής έβαλαν φωτιά στο μοναστήρι, κατά πάσα πιθανότητα στην είσοδό του, με αποτέλεσμα να καταστραφούν όλα τα κτίσματα του περιβόλου. Ευτυχώς, όμως, ο ίδιος ο Ναός δεν έπαθε καμία ζημιά, καθώς ήταν απομονωμένος από τα υπόλοιπα κτίρια.

Τα κτίσματα του περιβόλου της Μονής ανακατασκευάστηκαν μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας με την φροντίδα και προσωπική εργασία του τότε ηγουμένου της, Παντελεήμονος Στογιάνου από την Κέρκυρα, που υπηρέτησε σ' αυτήν από το 1930 ως το θάνατό του, το 1967. Τα κτίσματα αυτά ανακατασκευάστηκαν στα θεμέλια των παλιών, δεν ακολούθησαν όμως πιστά τις παλιές μορφές και δεν συμπληρώθηκαν στην αρχική τους έκταση. Αυτό μπορεί να υπαγορευθήκε και από τις περιορισμένες ανάγκες του μοναστηριού εκείνη την εποχή, αλλά και για λόγους οικονομίας.

Το 1993 όμως, φωτιά κατέστρεψε όλη τη δυτική και μέρος της βορινής πλευράς. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1997 ξεκίνησε μια σοβαρή προσπάθεια ανακαίνισης και αποκατάστασης της Μονής από την τοπική

αυτοδιοίκηση και την Μητρόπολη Ιωαννίνων, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

(Από την εφημερίδα ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΑ ΝΕΑ, Ιούνιος 2001)

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Δεισιδαιμονίες

■ Δεν πρέπει να παραμένει η πυροστιά πάνω στη φλόγα αδειανή, χωρίς δηλαδή να είναι τοποθετημένο πάνω της δοχείο, για να έρθει γρήγορα ο νοικοκύρης από το ταξίδι. Δεν επιτρέπεται επίσης η πυροστιά να είναι τοποθετημένη ανάποδα, δηλαδή με τα πόδια της προς τα πάνω, γιατί έτσι μουντζώνει το Θεό. Όταν η πυροστιά παρουσιάζει φωτεινά στίγματα που τρεμοσβήνουν, παραδέχονται πως αυτό είναι καλό σημάδι, γιατί ο ταξιδεμένος νοικοκύρης θα γυρίσει σύντομα στο σπίτι του με «γερή σακούλα» (πολλά χρήματα).

■ Στην ώρα της στέψης, πρέπει τη στιγμή που ακούγεται στον Απόστολο η φράση: «Η γυνή να φοβείται τον άνδρα», η νύφη να πατήσει με το τακούνι της ελαφρά το πόδι του γαμπρού, γιατί παραδέχονται ότι το πάτημα αυτό, κάνει τον άντρα να είναι αφοσιωμένος στη γυναίκα.

■ Εκείνος που έχει πάνω του κόκαλο από νυχτερίδα, πιστεύουν ότι έχει την ικανότητα να κατακτάει τις καρδιές των γυναικών. Ακούς να λένε συχνά για κάποιον: «Δεν βλέπεις πως κάνουν οι γυναίκες, τρέχουν κοντά του, σαν να έχει κόκαλο νυχτερίδας».

■ Παραδέχονται ότι κατά την ώρα που εμφανίζεται το ουράνιο τόξο, αν κάποιο άτομο κατορθώσει και περάσει κάτω από το θόλο του, το άτομο θα αλλάξει φύλο (από θηλυκό θα γίνει αρσενικό και αντίθετα).

■ Τις μέρες των Χριστουγέννων (τα παγανά) τις νύχτες καίγονται στη φωτιά παλιοτσάρουχα, γιατί πιστεύουν ότι από την άσχημη μυρωδιά απομακρύνονται οι καλικάντζαροι.

■ Όταν κάποιος στο δρόμο που βαδίζει συναντήσει παπά, γνωστό ή άγνωστο, πρέπει να βγάλει το μαντίλι από τη τσέπη του και να φτιάσει σ' αυτό έναν κόμπο. Πρέπει τον παπά να τον «δέσει» για να φτιάσει καλά στον προορισμό του και να πετύχει το σκοπό για τον οποίο πηγαίνει.

■ Όταν κάποιο άτομο βγάζοντας τα παπούτσια του, συμβαίνει να διασταυρώνονται το ένα πάνω στο άλλο, αυτό είναι σημάδι πως το άτομο θα πάρει δρόμο και μάλιστα πολύ σύντομα.

(Από το βιβλίο του Ι. Μάνθου ΤΟ ΔΕΜΑΤΙ Ιστορία - Λαογραφία, Β' μέρος, 1986)

ΤΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Στις 7 και 8 Σεπτεμβρίου, εορτή της Γεννήσεως της Θεοτόκου πανηγύρισε η **Ι. Μονή Βουτσάς**. Την παραμονή τελέστηκε Μέγας Εσπερινός και ακολούθησε γλέντι και ανήμερα της εορτής τελέστηκε Θεία Λειτουργία.

Στις 7 και 8 Σεπτεμβρίου πανηγύρισε και η **Ι. Μονή Μακρίνου**.

Στις 8 Σεπτεμβρίου πανηγύρισε ο **Ι. Ναός Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων**. Μετά τα Θεία Λειτουργία έγινε γλέντι στο χώρο της εκκλησίας, με πρωτοβουλία της Εκκλησιαστικής Επιτροπής και του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων. Το βράδυ ο Πολιτιστικός Σύλλογος διοργάνωσε γλέντι στην αυλή του Γυμνασίου. Στις 7 και 8 Σεπτεμβρίου ο Ιωάννης Ανγέλης οργάνωσε γλέντι στην ψησταριά του.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ

Την Κυριακή 19 Αυγούστου στο Γρεβενί, η Εκκλησιαστική Επιτροπή του χωριού τέλεσε μνημόσυνο υπέρ των ευεργετών των Ι. Ναών του Γρεβενιτίου.